

Avoin kirje: Fingon terveiset Suomen delegaatiolle Maailman talousfoorumiin

Planeetan rajat määrittävät globaalin talouden uuden suunnan

Hyvä Suomen delegaatio Maailman talousfoorumissa (WEF),

Terveiset kehitysjärjestöjen kattojärjestöstä Fingosta. Toimitamme käyttöönnne ajatuksia liittyen kysymyksiin, jotka jäsentävät talousfoorumin tämän vuoden keskusteluja. Useat kysymykset foorumissa liittyvät kestävään kehitykseen ja kestävyysmurrokseen. Ne ovatkin välttämättömiä ja kiireellisiä teemoja, sillä ne isolta osin määrittävät ihmissivilisaatiolle elinkelpoista planeettaa. Kansalaisyhteiskunnalla ja yhteistyöllä yli sektorirajojen on tärkeä rooli näiden teemojen edistämässä.

Annamme mieluusti lisätietoja aiheista.

Lisätiedot:

vaikuttamistyön ja oppimisen johtaja Ilmari Nalbantoglu | p. 050 317 6693 | ilmari.nalbantoglu@fingo.fi

globaalin oikeudenmukaisuuden asiantuntija Essi Lindstedt | p. 050 317 6700 | essi.lindstedt@fingo.fi

globaalin oikeudenmukaisuuden asiantuntija Silla Ristimäki | p. 050 317 6702 | silla.ristimaki@fingo.fi

Hyvinvointi planetaarisissa rajoissa ja uudet kasvun lähteet

Talousfoorumin teema: How can we build prosperity within planetary boundaries?

Talousfoorumin teema: How can we unlock new sources of growth?

Oikeudenmukainen siirtymä kestäväan talouteen tarkoittaa kolmea samaan aikaan toteutuvaa periaatetta:

- 1) **Ekologinen kestävyys:** talouden tulee mahtua maapallolle eli planetaarisiin rajoihin
- 2) **Sosiaalinen kestävyys:** säällinen toimeentulo ja mielekäs työ kuuluu kaikille
- 3) **Globaali oikeudenmukaisuus:** maailmantaloutta tulee ohjata mahdollisimman demokraattisesti mutta läheisyysperiaatteen mukaan

Päätöksentekijöiltä politiikassa, taloudessa ja ihmisten arjessa **tarvitaan toimia, jotka edistävät nopeaa, oikeudenmukaista siirtymää globaalisti nykyisten ja tulevien sukupolvien hyvinvoinnin mahdollistavaan yhteiskuntaelämään planeetan rajoissa.** Murroksen tulee olla globaali, mutta erityinen vastuu on vaurailta, luontoa ja ilmastoa ylikuormittavilla mailla, kuten Suomella.

Jotta elämä olisi reilumpaa. Ihan kaikkialla.

Taloukasvun jatkossa tulee olla kestävä ja osallistavaa. Kasvu on yhteiskunnallisen hyvinvoinnin osalta lähes merkityksetöntä, ellei se edistä säällistä työtä ja toimeentuloa kaikille. Lisätessään materiaalien kulutusta ja kasvihuonepäästöjä, taloukasvu on haitallista. Ilman **kohdennettuja toimia** työpaikat eivät tavoita nuoria, naisia ja vammaisia henkilöitä. ILO:n määrittelemien työelämän perusoikeuksien toteutumisen edistäminen on tärkeää.

BKT on edelleen tärkeä kokonaisatuotannon mittari, mutta se ei kerro luonnon ja ihmisten hyvinvoinnista. Siksi **BKT:n rinnalle tarvitaan ekologissosiaaliset mittarit** ohjaamaan yhteiskunnallista päätöksentekoa.

Ottaen huomioon ekologinen kriisi, vanhakantaisesta luonto resurssina -ajattelusta **tulisi siirtyä luontoposiitiiviseen talousajatteluun**, joka merkitsee taloutta, joka edistää ja elvyttää ympäristön ja luonnon kukoistusta.

Luontoposiitiivisen talouden edistäminen ja jalanjälkien pieneneminen koko toimitusketjussa rakentavat kestävä tuottavuutta. Esimerkiksi tuotteiden hinnoissa huomioitavat negatiiviset ulkoisvaikutukset (kts. esim. [True price](#)) ja [SEEA-kehikko](#) mahdollistavat politiikan, jossa hinnat ja tilinpito heijastavat todellista vaikutusta.

BKT:n osalta **tulevaisuudessa kasvu syntyy yhä useammin kestävä kehityksen teknologioista ja palveluista**. Eurooppalaisena valtiona Suomi voi edistää näitä aiheita osana EU-tason teollisuuspolitiikkaa.

Väestönkasvun vuoksi valtaosa tulevaisuuden työpaikoista tulisi syntyä nykyiseen niin kutsuttuun globaaliin etelään. Yksinomaan Afrikan väestönkasvu on planetaarisesti merkittävää: [2050 noin ¼ maailman väestöstä](#) tulee olemaan afrikkalaisia. Jotta Afrikan – ja laajemmin nk. globaalin etelän – taloudet pystyvät työllistää suuren määrän nuoria, **maailman talousjärjestelmässä tulisi korjata valuvikoja, jotka estävät näitä talouksia kehittymästä**. Nämä viat liittyvät esimerkiksi velkaan, kauppaan, kansainvälisiin verojärjestelmiin.

Suomi on kansainvälisesti tunnettu hyvinvointitalouden edistämisestä. Hyvinvointitaloudella on merkittävä mahdollisuus sosiaalisen kehityksen edistämisessä globaalisti. Lähestymistapaa tulee laajentaa huomioimaan ympäristön hyvinvointi ja reunaehdot vahvemmin. **Kestävä kasvu ei ole mahdollista ilman sukupuolten välistä tasa-arvoa.** Suomen jatkuvaa sukupuolten välisen tasa-arvon priorisoimista ulko- ja turvallisuuspolitiikassa on tärkeää jatkaa. Liialliset ja epätasaiset hoitovelvollisuudet estävät 708 miljoonaa naista osallistumasta työmarkkinoille. Terveysterojen kaventaminen ja peruspalvelujen rahoitus ovat myös talous- ja turvallisuuskysymyksiä.

Uudet kasvun lähteet avautuvat, kun **talouden ohjaus kohdistaa pääomat kestävyysmurroksen ratkaisuihin**: ulkoisvaikutukset tulee siirtää hintoihin, uudet mittarit laatia päätöksenteon tueksi. Kestävyysmurrosta voi tukea kunnianhimon EU-teollisuuspolitiikka. Tuotannon painopisteen on tulevaisuudessa siirryttävä siirtyä volyymin arvoon.

Suosituksiamme Talousfoorumissa edistettäväksi aiheiksi:

- Ympäristöä, ilmastoa ja ihmisten yhteisöjä ylikuormittavien tuotantotapojen ja niiden tukien lopettaminen. Esimerkiksi fossiilisen energian käyttö tulisi ajaa alas mahdollisimman nopeasti.
- EU:n Green Deal Industrial Planin kunnianhimon nosto: rahoitus ja unioninlaajuiset kestävä kehityksen innovaatiokeskukset
- Reilut kv-talousjärjestelmät liittyen kauppaan, velkaan ja veroihin
- ILO:n määrittelemien työelämän perusoikeuksien toteutumisen edistäminen
- Hyvinvointitalouden edistäminen
- Luontoposiitiivisuus ja ennallistaminen osaksi kasvustrategiaa
- Ulkoisvaikutusten laskeminen osaksi tuotteiden hintoja
- Sosiaaliset ja ekologiset mittarit BKT:n rinnalle: esimerkkeinä Inclusive Wealth Index, SEEA-pohjainen päätöksenteko

Jotta elämä olisi reilumpaa. Ihan kaikkialla.

Yhteistyö kilpailun maailmassa

Talousfoorumin teema: How can we cooperate in a more contested world?

Planetaaristen [turvarajojen ylittyminen](#) merkitsee, että maailmanyhteisön on välttämätöntä vahvistaa yhteistyötään.

Kestävyyshaasteiden ratkaisemisessa maailmanyhteisö pääsisi hyvin pitkälle **toimeenpanemalla jo sovittuja kansainvälisiä sopimuksia**. Vastaukset ovat jo käsissämme. Suomen kannattaa toimia niin, että yhä useampi maa näkee keskeisinä sopimukset ja kansainväliset kehikot, kuten Agenda 2030 ja YK:n ilmastopuolitus (Pariisin sopimus), biodiversiteettisopimus (CBD) ja työelämää koskevat ILO:n sopimukset.

Globaalia päätöksentekoa on välttämätöntä demokratisoida. Ihmisten – ml. tulevien sukupolvien – ja luonnon hyvinvointiin liittyvistä asioista tulee päättää demokraattisesti koko maailmanyhteisön kesken. Yhä useammat yhteiskunnalliset kysymykset ovat globaaleja. Luonnonjärjestelmien tasapaino on ainut tapa mahdollistaa nykyisten ja tulevien sukupolvien mahdollisuudet hyvään elämään, eivätkä planetaariset luonnonjärjestelmät seuraa valtionrajoja. Jokaisella ihmisellä ihmisarvoonsa perustuen on tulevaisuudessa oltava oikeus yhdenvertaiseen äänivaltaan itseään ja yhteisöään koskevissa asioissa, silloinkin, kun kyseessä ovat globaalit kysymykset.

Jotta yhteistyölle on foorumi, on tärkeää **vahvistaa ja tehostaa YK-järjestelmää**, sen edustavuutta ja rahoitusta. YK on tällä hetkellä erittäin vaikeassa toimintaolosuhteessa, aiheutuen vajaasta ja epävarmasta rahoituksesta. Lisäksi on tärkeää **demokratisoida globaalin talouden ohjausta** koskien erityisesti velkaa, kauppaa ja investointeja sekä kansainvälistä verotusta, mukaan lukien yhteistyö ultrarikkaiden verottamiseksi. Nämä uudistukset edellyttävät entistä demokraattisempia kansainvälisen talouden instituutioita. Nykyjärjestelmässä esimerkiksi WTO:ssa, IMF:ssä ja Maailmanpankissa vauraiden maiden ääni korostuu. Toimiessaan globaalit talouden ohjausjärjestelmät olisivat perustavanlaatuinen tapa mahdollistaa kestävä kehitys kaikille.

Kansalaisyhteiskunnalla on keskeinen rooli demokratian, oikeusvaltioperiaatteen, ihmisoikeuksien ja kestävä kehityksen edistämässä kaikkialla maailmassa. Vapaa kansalaisyhteiskunta on demokratian ja pitkäjänteisen yhteiskuntarauhan perusta ja siksi se on turvattava. Kansalaisyhteiskunta mahdollistaa yhteiskunnallisen vaikuttamisen, esimerkiksi valmentamalla ihmisiä toimimaan yhteisöissä ja siten yhteiskunnassa, mahdollistamalla yhteiskunnallisen osallisuuden ja erityisesti heikoimmassa asemassa olevien äänen kuulumisen eri väyliä pitkin

Kansalaisyhteiskunnan osallistaminen on keskeistä yhteistyön mahdollistamiselle eri tasoilla ruohonjuuritasolta globaaliin yhteistyöhön asti. Kansalaisjärjestöillä on tärkeä rooli auttaa kansalaisia osallistumaan yhteiskunnan rakentamiseen ja kestävä kehityksen edistämiseen. Tämä luo sosiaalista luottamusta ja kriisinkestävyyttä.

Suomella on kansainvälisesti monia hyviä käytäntöjä kansalaisyhteiskunnan osallistamisesta, kuten esimerkiksi nuorisodelegaattien osallistaminen Suomen virallisiin delegaatioihin. Näitä esimerkkejä tulee nostaa ja edistää globaalisti.

Suosituksiamme Talousfoorumissa edistettäväksi aiheiksi:

- Globaalin demokratian vahvistaminen, mm. YK:n rahoituksen ja vahvistaminen, esimerkiksi turvallisuusneuvoston edustavuuden laajentaminen globaalin etelän maihin
- Kansainvälisten sopimusten sitovuuden vahvistaminen esim. Suomen omalla esimerkillä
- Globaali taloushallinta: sitovampi ohjausjärjestelmä YK:n puitteissa; reilumpi kauppaa-, vero- ja velkajärjestelmä; toimiva velkasovittelu
- Kansalaisyhteiskunnan osallisuus kv-prosesseissa, ja hyvien Suomessa käytössä olevien käytäntöjen, kuten kansalaisyhteiskuntadelegaattien, edistäminen

Jotta elämä olisi reilumpaa. Ihan kaikkialla.

Investoinnit ihmisiin

Talousfoorumin kysymys: How can we better invest in people?

Oppimisen tulee edistää toisaalta **muokattavaa osaamista** (joustavia työelämätaitoja kuten analyttisyyttä, luovuutta ja empatiaa, koska emme voi ennakoida täsmällisesti, miltä tulevaisuuden työ näyttää) toisaalta lyhyellä aikavälillä kipeästi tarvittavaa **osaamista erityisesti kestävän kehityksen innovaatioihin**, vihreään siirtymään ja hyvinvointitalouteen.

Jotta kaikki ihmiset voivat hyötyä kehittyvästä globaalista taloudesta ja teknologiasta sekä ihmisten osaaminen saadaan laajasti maailmanyhteisön käyttöön, tarvitaan tulevaisuudessa laadukkaan koulutuksen lisäksi **sosiaaliturvaa kaikille maailman ihmisille**.

Suomi on tunnettu kiertotalouden ratkaisujen edistämisestä ja digitalisaatio-osaamisestaan. Lisäksi maamme vahvuus kansainvälisessä vertailussa on ihmisten yhdenvertaisuus.

Suosituksiamme Talousfoorumissa edistettäväksi aiheiksi:

- Elinikäinen oppiminen
- Sosiaaliturvan edistäminen globaalisti
- Perusterveydenhuollon vahvistaminen ja epidemioihin varautuminen
- Aineettoman hyvinvoinnin edistäminen

Vastuulliset innovaatiot

Talousfoorumin teema: How can we deploy innovation at scale and responsibly?

Vihreä siirtymä on edennyt, esimerkiksi eurooppalaiset taloudet ovat pystyneet [samaan aikaan vähentämään hiilidioksidipäästöjään ja kasvattamaan talouttaan](#). Tämä kehitys on ollut kuitenkin [aivan liian hidasta](#). Kestävään talouteen siirtymiseksi tarvitaan uusi vaihde silmään. Innovaatioilla voi olla tärkeä rooli.

Suomi EU:n osana voi **edistää eurooppalaisia innovaatiokeskuksia ja -verkostoja**, jotka keskittyvät kestävän kehityksen ja kestävyysmurroksen mukaisiin innovaatioihin. Julkisen ja yksityisen sektorin tulee vahvistaa yhteistyötään ympäristö- ja ilmastomyönteisen teknologian ripeäksi kehittämiseksi.

Tulevaisuudessa merkityksellisiä tapoja korjata ilmastonmuutoksen, luontokadon ja saastumisen aiheuttamia vahinkoja voivat olla **uudet, puhtaat energiantuotantotavat** kuten vetyyn liittyvät ratkaisut, fuusioenergia ja hiilen sidonta. Toistaiseksi **olennaista on hyödyntää täysimääräisesti jo toimivia teknologioita**, kuten tuuli- ja aurinkoenergiaa.

Siirtymää vauhdittaisi **haitallisten yritystukien kansainvälisesti – vähintään Euroopanlaajuisesti – koordinoitu alasajo**. Lisäksi yhtiöiden arvostuksissa tulisi näkyä niiden kielteiset tai erityisen myönteiset ulkoisvaikutukset. Todellisen arvon mittaamiseksi tarvitaan mekanismi, joka varmistaa haitallisten sosiaalisten tai ekologisten ulkoisvaikutusten pysyvän ja merkittävän vaikutuksen yhtiöiden arvostukseen maailmanlaajuisesti. Lisäksi eurooppalaisten maiden kuten Suomen tulisi aiempaa ennakkoluulottomammin tehdä yhteistyötä nk. globaalien etelän maiden kanssa teknologiavaihdon ja yhteiskehittämisen merkeissä. Yhteiset innovaatioaloitteet ja tutkimusyhteistyö voivat olla tärkeitä.

Uudessa teknologiassa on olennaista pitää yhteiskuntaetiikka kehityksen osana alusta alkaen.

Jotta elämä olisi reilumpaa. Ihan kaikkialla.

Lisäksi kestävyysinnovaatioiden kiihdyttämiseksi tulevaisuudessa tarvitaan entistä enemmän riskiperusteista sääntelyä ja vahvoja markkinakannustimia (mm. haitallisten yritystukien alasajoa).

Kansalaisyhteiskunnalla on merkittävä rooli yhteiskunnallisten ratkaisujen innovoinnissa. Kansalaisyhteiskunta myös tunnistaa tarpeet ja pystyy tuomaan paikalliset innovaatiot ratkaisujen työkalupakkiin.

Suosituksiamme Talousfoorumissa edistettäväksi aiheiksi:

- Unioninlaajuiset innovaatiokeskukset ja -verkostot kestävyysaasteisiin
- Haitallisten tukien alasajo ja ”todelliset yhtiöarvot” ohjaamaan pääomia
- Innovaatioyhteistyö nk. globaalin etelän kanssa
- kansalaisyhteiskunnan rooli innovaatioissa: esimerkiksi paikallisten osaamisen ja tarpeiden yhdistämisessä liiketoimintaratkaisuihin

Lähteitä:

- [Stockholm Resilience Centre – planetaariset rajat](#) (2025)
- [WMO – ilmatoriskien kehitys](#) (2025)
- [UNEP: Inclusive Wealth](#)
- Nature Positive Initiative: [Luontoposiitiivisuuden periaatteet](#)
- [YK: köyhyyden poistaminen ja peruspalvelut](#)
- YK: [Kestävän kehityksen rahoitus](#) (2025)
- [YK: SDG -edistyksen tilanne \(2025\)](#)
- [WMO: Lämpenemisen trendi](#) (2025)